РІШЕННЯ

щодо присудження наукового ступеня доктора наук

Спеціалізована вчена рада з присудження наукового ступеня доктора наук Д 29.051.11 Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля Міністерства освіти і науки України прийняла рішення про присудження наукового ступеня доктора психологічних наук **Петреченко Світлані Анатоліївні** на підставі прилюдного захисту докторської дисертації **«Соціально-психологічні основи адаптації важкопоранених комбатантів до мирного життя»** на правах рукопису за спеціальністю 19.00.05 «Соціальна психологія; психологія соціальної роботи» «31» жовтня 2026 року, протокол № 15.

Петреченко Світлана Анатоліївна, 1986 року народження, громадянка України, освіта вища: закінчила у 2008 році Київський національний університет імені Тараса Шевченка за спеціальністю «Правознавство»; у 2019 році закінчила Рівненський інститут Вищого навчального закладу «Відкритий міжнародний університет розвитку людини Україна» за спеціальністю «Психологія».

Кандидат юридичних наук за спеціальністю теорія та історія держави і права; історія політичних і правових учень, з 2014 року.

Доцент кафедри адміністративної діяльності з 2021 р.

Працює заступником начальника Хмельницького військового госпіталю з психологічної підтримки персоналу – начальником групи психологічної підтримки персоналу з 2025 р. до теперішнього часу.

Докторська дисертація виконана шляхом самостійної роботи над дисертацією.

Рекомендовано до захисту 20 серпня 2026 року.

Здобувачка має 49 публікацій, з яких 1 одноосібна монографія, 29 статей у наукових фахових виданнях із психології (з них 5 статей – у наукометричній базі Scopus); 19 публікацій – у збірниках матеріалів науково-практичних конференцій та інших виданнях.

Опоненти:

Фалько Наталя Миколаївна, доктор психологічних наук за спеціальністю 19.00.05 «Соціальна психологія; психологія соціальної роботи», професор кафедри психології, Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького МОН України, ректор, дала позитивний відгук із зауваженнями:

1. У роботі достатньо переконливо обґрунтовано системний характер соціально-психологічної адаптації важкопоранених комбатантів. Проте доцільним було б більш чітко представити співвідношення між такими складовими, як психологічна корекція, реконструкція ідентичності та соціальна дестигматизація і наскрізними механізмами, зокрема такими, як перебудова копінг-стратегій і відновлення сімейної взаємодії. Потребує додаткового пояснення й питання про те, чи розглядаються останні як самостійні механізми адаптації, чи як процеси, що забезпечують ефективність зазначених складових.

2. У дисертаційному дослідженні використано поняття «важкопоранений комбатант», однак потребує додаткового уточнення його змістове наповнення та критерії, за якими учасників дослідження віднесено саме до цієї категорії. Доцільно конкретизувати співвідношення понять «комбатант», «поранений», «важкопоранений» та визначити психологічні особливості досліджуваної категорії осіб.

3. У процесі аналізу об'єктивних і суб'єктивних чинників соціально-психологічної адаптації вбачається необхідним більш детальний аналіз характеру їх взаємодії. Дискусійним є питання про те, які суб'єктивні психологічні ресурси можуть компенсувати негативний вплив несприятливих соціально-економічних або організаційних умов та, навпаки, які об'єктивні умови є визначальними для реалізації особистісного адаптаційного потенціалу досліджуваних.

4. На нашу думку, при оцінюванні ефективності розробленої програми соціально-психологічної адаптації доцільно було б більш диференційовано показати внесок окремих компонентів програми у досягнення позитивних змін, що дозволило б визначити найбільш ефективні форми й методи психологічного та соціально-психологічного впливу, залежно від особливостей стану й адаптаційних потреб важкопоранених комбатантів.

Потапчук Євген Михайлович, доктор психологічних наук за спеціальністю 19.00.09 «Психологія діяльності в особливих умовах», професор кафедри педагогіки та психології, Хмельницький національний університет МОН України, професор кафедри психології та педагогіки, дав позитивний відгук із зауваженнями:

1. У дисертації сформовано цілісну концепцію соціально-психологічної адаптації важкопоранених комбатантів, однак у теоретичній частині додаткової конкретизації потребує співвідношення категорій «соціально-психологічна адаптація», «психологічна реабілітація», «соціальна реінтеграція» та «адаптаційний потенціал». У тексті дисертації ці конструкти перебувають у тісному змістовому взаємозв'язку, проте доцільно було б більш чіткіше окреслити їх функціональні межі в запропонованій авторської концепції.

2. Результати емпіричного дослідження та апробації авторської програми переконливо демонструють зв'язок між характеристиками сімейного середовища та показниками соціально-психологічної адаптації важкопоранених комбатантів. Проте дискусійним залишається питання про диференціацію психологічного внеску окремих компонентів сімейної взаємодії. Потребує уточнення, які характеристики сімейного функціонування мають найбільший безпосередній зв'язок із позитивною динамікою адаптаційних показників.

3. Запропонований у дисертації аналіз поведінки опікуна щодо важкопораненого комбатанта становить самостійний і перспективний напрям дослідження. Однак потребує подальшої конкретизації співвідношення між психологічними ресурсами самого опікуна, чинниками сімейного та реабілітаційного середовища і безпосередніми поведінковими проявами. У представленій структурі частина характеристик одночасно виконує роль передумов та описових ознак поведінки.

4. У дисертації значне місце відведено розробленню моделі гармонізації відносин між важкопораненим комбатантом та його родиною. Представлена модель має циклічно-рекурсивний характер і передбачає можливість повернення сімейної системи до попередніх етапів адаптації. Разом із тим, дискусійним є питання про критерії, за якими можна визначити перехід сім'ї від одного етапу до іншого й оцінити результативність процесу гармонізації сімейних взаємин.

Сафін Олександр Джамільович, доктор психологічних наук за спеціальністю військова педагогіка та психологія, професор кафедри педагогіки та психології, Уманський національний університет МОН України, професор кафедри психології, дав позитивний відгук із зауваженнями:

1. У дисертації значну увагу приділено проявам ПТСР у важкопоранених комбатантів, однак не достатньо конкретизовано авторську позицію щодо місця цього феномену у структурі соціально-психологічної адаптації. У зв'язку з цим доцільно було б уточнити, яким чином визначено вплив симптомів ПТСР на перебіг адаптаційного процесу та чи враховано цей взаємозв'язок під час розроблення запропонованих напрямів психологічної підтримки.

2. Розроблена авторкою програма соціально-психологічної адаптації важкопоранених комбатантів має комплексний характер і ґрунтується на результатах проведеного емпіричного дослідження. Однак важкопоранені комбатанти є неоднорідною категорією. Вони можуть відрізнятися за характером і тяжкістю поранення, функціональними обмеженнями, тривалістю лікування, психологічним станом, сімейною ситуацією, віком, професійним досвідом та особливостями життєвої перспективи. Тому вагомим є розкриття можливостей подальшої диференціації програми залежно від типу травматичного досвіду, актуального етапу реабілітації та індивідуального профілю соціально-психологічної дезадаптації. Подальший розвиток дослідження у цьому напрямі міг би сприяти створенню варіативних модулів психологічного супроводу та підвищенню рівня індивідуалізації психологічної допомоги.

3. У дисертаційному дослідженні здійснено ґрунтовний порівняльний аналіз сучасних підходів до соціально-психологічної адаптації важкопоранених комбатантів у різних країнах світу та Україні, запропоновано типологію моделей соціально-психологічної адаптації за домінуючими організаційними характеристиками. Безперечною перевагою представленого підходу є спроба перейти від описового аналізу окремих національних практик до їх систематизації та концептуального узагальнення.

Запропонована типологія охоплює складні, багаторівневі системи ветеранської підтримки, які на практиці нерідко поєднують ознаки декількох організаційних і концептуальних моделей. У зв'язку з цим науковий інтерес становить питання щодо більш чіткого визначення критеріїв, за якими здійснюється віднесення національних систем до відповідних моделей, розмежування домінуючих і допоміжних характеристик кожної з них, визначення специфіки української моделі, яка, за висновками авторки, формується в умовах одночасного розвитку нормативно-правового, інституційного та практичного забезпечення соціально-психологічної адаптації ветеранів. Додатково слід було б акцентувати увагу на методологічних підставах запропонованої типології та аргументації визначення української системи як перехідної інтегрованої моделі, що сприяло б більш чіткому розкриттю наукової новизни отриманих результатів і посиленню доказовості авторської концепції.

4. У дисертаційному дослідженні авторкою здійснено ґрунтовну систематизацію соціально-економічних чинників, що впливають на процес соціально-психологічної адаптації важкопоранених комбатантів. Проте виникає питання щодо характеру взаємозв'язку та відносної значущості окремих груп цих чинників у структурі адаптаційного процесу. Так, професійна зайнятість, матеріальне забезпечення, житлово-побутові умови, доступність соціальних гарантій та ефективність інституційної підтримки можуть по-різному впливати на відновлення автономності, психологічного благополуччя та соціальної активності важкопораненого комбатанта. Тому доцільним було б більш чітко окреслити, яким чином запропонована класифікація відображає системний характер взаємодії зазначених чинників.

На докторську дисертацію та реферат надійшли відгуки:

1. Від доктора психологічних наук, професорки, професорки кафедри практичної психології Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка МОН України Євгенії ГЕЙКО.

Відгук позитивний. Зауважень немає.

2. Від доктора психологічних наук, професора, завідувача кафедри педагогічної та вікової психології Волинського національного університету імені Лесі Українки МОН України Ярослава ГОШОВСЬКОГО.

Відгук позитивний. Зауважень немає.

3. Від доктора психологічних наук, професорки, професорки кафедри гуманітарних дисциплін Дунайського інституту Національного університету «Одеська морська академія» Олени СОРОКИ.

Відгук позитивний. Зауважень немає.

4. Від доктора психологічних наук, професорки, завідувачки кафедри психології та педагогіки Хмельницького національного університету МОН України Таїсії КОМАР.

Відгук позитивний. Зауважень немає.

5. Від доктора психологічних наук, професорки, завідувачки кафедри психології та філософії Буковинського державного медичного університету МОЗ України Алли БОРИСЮК.

Відгук позитивний. Зауважень немає.

6. Від доктора психологічних наук, професорки, завідувачки кафедри психології Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка МОН України Світлани КУЗІКОВОЇ.

Відгук позитивний. Зауважень немає.

7. Від доктора психологічних наук, доцента кафедри соціальної медицини та гігієни Ужгородського національного університету МОН України Дани ДАНКО.

Відгук позитивний. Зауважень немає.

8. Від доктора психологічних наук, доцента, професорки кафедри психології Уманського національного університету МОН України Наталії ГУРТОВЕНКО.

Відгук позитивний. Зауважень немає.

9. Від доктора психологічних наук, професорки, завідувачки кафедри загальної психології і психологічного консультування Одеського національного університету імені І. І. Мечникова МОН України Зої КІРЄЄВОЇ.

Відгук позитивний. Зауважень немає.

10. Від доктора психологічних наук, професорки, професорки кафедри психології і педагогіки дошкільної освіти Університету Григорія Сковороди в Переяславі Ірини ВОЛЖЕНЦЕВОЇ.

Відгук позитивний. Зауважень немає.

11. Від доктора психологічних наук, старшого дослідника, професорки кафедри психології та суспільно-гуманітарних наук Закладу вищої освіти «Міжнародний науково-технічний університет імені академіка Юрія Бугая» Ксенії АНДРОСОВИЧ.

Відгук позитивний. Зауважень немає.

У дискусії взяли участь члени докторської ради:

Юлія БОХОНКОВА, доктор психологічних наук, спеціальність 19.00.05, без зауважень;

Любомира ПІЛЕЦЬКА, доктор психологічних наук, спеціальність 19.00.05, без зауважень;

Віталій БОЧЕЛЮК, доктор психологічних наук, спеціальність 19.00.05, без зауважень;

Олена БЛИСКУН, доктор психологічних наук, спеціальність 19.00.05, без зауважень;

Сергій ГАРЬКАВЕЦЬ, доктор психологічних наук, спеціальність 19.00.05, без зауважень;

Лілія ЧЕРНОВСЬКА, доктор психологічних наук, спеціальність 19.00.05, без зауважень;

Сергій ОМЕЛЯНЮК, доктор психологічних наук, спеціальність 19.00.05, без зауважень;

Галина ПОБОКІНА, кандидат психологічних наук, спеціальність 19.00.05, без зауважень.

При проведенні таємного голосування виявилося, що із 8 членів докторської ради, 1 член ради є кандидатом наук без права голосу, відтак взяли участь у голосуванні 7 осіб (з них 7 докторів наук за профілем дисертації), проголосували:

«За» 7 членів докторської ради,

«Проти» – немає,

недійсних бюлетенів – немає.

ВИСНОВОК

спеціалізованої вченої ради Д 29.051.11 Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля про дисертаційну роботу Петреченко Світлани Анатоліївни «Соціально-психологічні основи адаптації важкопоранених комбатантів до мирного життя», подану на здобуття наукового ступеня доктора психологічних наук зі спеціальності 19.00.05 «Соціальна психологія; психологія соціальної роботи», протокол № 15 від 31 жовтня 2026 року

На підставі вивчення дисертаційної роботи Петреченко Світлани Анатоліївни «Соціально-психологічні основи адаптації важкопоранених комбатантів до мирного життя», виступів офіційних опонентів – Фалько Наталі Миколаївни, доктора психологічних наук, професора, ректора Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького МОН України; Потапчука Євгена Михайловича, доктора психологічних наук, професора, професора кафедри психології та педагогіки Хмельницького національного університету МОН України; Сафіна Олександра Джамільовича, доктора психологічних наук, професора, професора кафедри психології Уманського національного університету МОН України.

УХВАЛИЛА:

Дисертаційна робота Петреченко Світлани Анатоліївни є самостійним завершеним дослідженням актуальної проблеми соціальної психології, а також сучасної теорії і практики соціально-психологічної адаптації важкопоранених комбатантів до мирного життя.

Дисертаційне дослідження виконане у межах комплексних науково-дослідних тем кафедри практичної психології та соціальної роботи Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля «Соціокультурні та психологічні аспекти професіоналізації особистості в сучасному соціумі», «Соціально-психологічні основи розвитку адаптаційного потенціалу особистості засобами інноваційних психотехнологій в умовах трансформаційних змін сучасного суспільства».

Тему дисертаційного дослідження затверджено Вченою радою Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля (протокол № 13 від 26 червня 2026 р.).

Актуальність теми дослідження. Соціально-психологічна адаптація важкопоранених комбатантів до мирного життя є однією з найгостріших проблем сучасного українського суспільства, яке наразі перебуває в умовах затяжного військового конфлікту. Професійна діяльність військовослужбовців, особливо в умовах активних бойових дій, супроводжується високим ризиком для їх життя і здоров'я. В результаті участі в бойових операціях частина військовослужбовців отримують важкі поранення, що змінюють їх фізичний та соціально-психологічний статус, як-от: життєві пріоритети, рольові функції та адаптаційні можливості.

Особливого значення набуває вивчення ролі державної політики, інституційної підтримки, діяльності неурядових організацій, родинного оточення, особистісних ресурсів комбатантів у процесі адаптації, а також дослідження пошуку ефективних соціально-психологічних підходів до відновлення цілісного сприйняття себе, формування нових цілей і сенсів життя після важких поранень.

Актуальність дослідження зумовлюється також нагальним запитом українського суспільства на ефективну реінтеграцію важкопоранених комбатантів і недостатньою розробленістю у науковій літературі комплексного підходу до вивчення соціально-психологічної адаптації цієї категорії осіб. З огляду на вищезазначене, вивчення соціально-психологічних основ адаптації важкопоранених комбатантів до мирного життя є важливим для забезпечення їхнього психічного благополуччя, стабільності в соціумі та розвитку інклюзивного та згуртованого суспільства.

Незважаючи на широкий спектр досліджень, питання інтеграції соціальних та психологічних чинників адаптації залишаються недостатньо вивченими. Важливою є розробка комплексних моделей підтримки, які б враховували особливості індивідуального травматичного досвіду, психологічного стану та соціального оточення важкопоранених комбатантів.

Актуальність вирішення означеної проблематики, її складність, багатогранність та недостатня розробка теоретичних і практичних аспектів, з урахуванням соціального контексту розвитку держави, зумовили вибір теми дисертаційного дослідження.

Наукова новизна та теоретичне значення дослідження полягає у тому, що:

– *вперше: наведено* концептуальне соціально-психологічне обґрунтування дослідження проблеми адаптації важкопоранених комбатантів до мирного життя як багаторівневого динамічного процесу відновлення та реконструкції особистісного, психоемоційного, сімейного й соціального функціонування, що здійснюється у взаємодії суб'єктивних ресурсів особистості та об'єктивного адаптаційного середовища; *розроблено* структурно-функціональну модель соціально-психологічної адаптації важкопоранених комбатантів до мирного життя та визначено її системоутворювальні компоненти (особистісно-адаптаційний, емоційно-регулятивний, сімейно-підтримувальний, соціально-реінтеграційний); *виявлено* систему критеріїв соціально-психологічної адаптації важкопоранених комбатантів до мирного життя та емпірично підтверджено взаємозв'язки між показниками соціально-психологічної адаптації, життєстійкості, суб'єктивного благополуччя, депресивності, тривожності, соціальної підтримки та сімейного функціонування; *виокремлено* об'єктивні та суб'єктивні чинники, що впливають на соціально-психологічну адаптацію важкопоранених комбатантів до мирного життя і визначають її успішність як процесу відновлення суб'єктності та конструювання нової життєвої перспективи, що передбачає інтеграцію зміненого тілесного досвіду, трансформацію Я-концепції, реконструкцію соціальної та професійної ідентичності, формування адаптивних копінг-стратегій, відновлення сімейних зв'язків та інтеграцію особистості в соціальне середовище; *розкрито* ресурсну роль сімейної взаємодії у процесі соціально-психологічної адаптації важкопоранених комбатантів до мирного життя на різних етапах їх медико-соціальної та психосоціальної реабілітації; *визначено* методологічні і змістовно-процесуальні засади інтегрованої соціально-психологічної програми адаптації важкопоранених комбатантів до мирного життя, спрямованої на соціально-психологічну корекцію психотравмівних наслідків участі у бойових діях, реконструкцію Я-концепції, особистісної і соціальної ідентичності, перебудову копінг-стратегій, відновлення сімейної взаємодії, а також на соціальну дестигматизацію та активізацію ресурсів соціальної підтримки; *розкрито* основні складові ефективної реалізації інтегрованої соціально-психологічної програми адаптації важкопоранених комбатантів до мирного життя, що визначаються

координацією діяльності державних і недержавних інституцій, а також удосконаленням міжвідомчої взаємодії, розширенням доступності соціально-психологічної допомоги та інноваційних психосоціальних технологій супроводу;

– *поглиблено та уточнено*: уявлення про сучасні підходи до вивчення процесу адаптації військовослужбовців, його змістовні й структурні особливості; про соціально-психологічну сутність та системність процесу соціально-психологічної адаптації важкопоранених комбатантів до мирного життя;

– *отримало подальший розвиток:* методичне та процедурне забезпечення вивчення феномену соціально-психологічної адаптації; підходи до соціально-психологічних засобів і технологій оптимізації процесу соціально-психологічної адаптації важкопоранених комбатантів до мирного життя.

Практичне значення дослідження полягає: у можливості використання методичного інструментарію при проведенні системних досліджень соціально-психологічної адаптації важкопоранених комбатантів до мирного життя; у розробці принципів побудови і змісту інтегрованої соціально-психологічної програми адаптації важкопоранених комбатантів до мирного життя, через використання й інтеграцію інноваційних психотехнологій; у з'ясуванні складових ефективної реалізації запропонованої програми на різних рівнях функціонування особистості та соціального середовища.

Встановлені закономірності та виявлені чинники соціально-психологічної адаптації можуть бути використані для ранньої діагностики ризиків дезадаптації, планування індивідуальних і групових реабілітаційних заходів, оцінювання ефективності соціально-психологічного супроводу та прогнозування перебігу адаптаційного процесу військовослужбовців після тяжкого бойового поранення.

Результати дослідження можуть бути використані у діяльності психологів, соціальних працівників, фахівців реабілітаційних центрів, закладів охорони здоров'я, ветеранських просторів і громадських організацій, які здійснюють психологічний супровід і соціальну реінтеграцію важкопоранених комбатантів, а також під час розробки та вдосконалення програм психологічної реабілітації, соціального супроводу й сімейного консультування ветеранів війни, у системі підготовки та підвищення кваліфікації психологів, соціальних працівників і фахівців

мультидисциплінарних реабілітаційних команд, що сприятиме зростанню якості соціально-психологічної підтримки важкопоранених комбатантів, покращенню якості їхнього життя, соціальній інтеграції та зниженню рівня соціальної дезадаптації.

Розроблена авторська методика «Оцінка сімейної взаємодії в процесі соціально-психологічної адаптації важкопоранених комбатантів» може застосовуватися для комплексного вивчення ресурсів адаптації та визначення напрямів психологічної допомоги сім'ям військовослужбовців, які отримали тяжкі бойові поранення.

Результати дослідження **впроваджено** у консультаційну та методичну роботу науково-практичного Центру медико-соціальних та психотехнологій (м. Київ) (довідка № 544/19.04 від 28.07.2026 р.), у практичну діяльність військової частини А2339 (військового госпіталю) (м. Хмельницький) (довідка № 1461 від 16.04.2026 р.), у практичну діяльність військової частини А3267 (військового госпіталю) (м. Старокостянтинів) (довідка № 092/2 від 09.05.2026 р.), у практичну діяльність військової частини А0318 (довідка № 592/4490 від 16.07.2026 р.), у службову практику військової частини А1028 (довідка № 638 від 21.07.2026 р.), де вони використовуються під час психологічного обстеження, оцінювання рівня соціально-психологічної адаптації, організації психологічного супроводу, реабілітації важкопоранених комбатантів та роботи з членами їхніх родин; у діяльність Комунального некомерційного підприємства «Хмельницький обласний госпіталь ветеранів війни» Хмельницької обласної ради (довідка № 2248 від 15.07.2026 р.), у діяльність Комунального закладу «Ветеранський простір «Ветеран Про» (довідка № 78 від 21.07.2026 р.) для вдосконалення підходів для організації психологічної, соціальної та інформаційної підтримки важкопоранених комбатантів; у практичну, науково-педагогічну та освітню діяльність Української військово-медичної академії (м. Київ) (довідка № 533/2920 від 21.07.2026 р.), у наукову та методичну роботу Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля (м. Київ) (довідка № 543/15.04 від 28.07.2026 р.), в освітній процес відокремленого структурного підрозділу закладу вищої освіти «Відкритий міжнародний університет розвитку людини «Україна» Хмельницького інституту соціальних технологій (довідка № 45.01.01/26-59 від 21.04.2026 р.), в освітній процес Львівського національного університету імені Івана Франка (довідка № 315/110 від 08.07.2026 р.),

в освітню, наукову, навчально-методичну діяльність Хмельницького університету управління та права імені Леоніда Юзькова Хмельницької обласної ради (довідка № 0841/26 від 16.07.2026 р.), в освітній процес та наукову-дослідну роботу Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького (довідка № 01-15/1357 від 15.07.2026 р.), у практичну діяльність психологічної служби Львівського національного університету імені Івана Франка (довідка № 253/11 від 09.07.2026 р.) та використовуються при викладанні освітніх компонентів «Диференціальна психологія», «Професійна етика і нормативно-правове забезпечення роботи психолога», «Психологічні особливості посттравматичного розвитку», «Психологія війни», «Психологія травми», «Психологія та психотерапія травм», «Психологічна допомога при ПТСР» та ін.

Особистий внесок автора в роботах, опублікованих у співавторстві. Дисертація є самостійною науковою працею, в якій викладено ідеї та розробки авторки з ціллю виконання поставлених завдань дослідження й вирішення наукової проблеми. Представлені в дисертації наукові результати одержані авторкою самостійно. У роботах, опублікованих у співавторстві, особистим внеском здобувачки є: У статті (Iasechko S., Bratsuk I., Kazanchuk I., Liashenko R., 2020) особистий внесок авторки полягає у розкритті необхідності застосування досвіду з захисту особистих прав в країнах Європи у процесі адаптації комбатантів до мирного життя. У статті (Tsvietkova Y.V., Mota A.F., Levchuk M.V., Gerasymenko Y.S., 2021) особистий внесок авторки полягає у розкритті особливостей залучення комбатантів до соціально-політичної діяльності в умовах мирного життя. У статті (Kuryliuk Y., Yuryk O. Legal, 2021) особистий внесок авторки полягає у визначенні специфіки соціальної реабілітації ветеранів війни в Україні. У статті (Serohin V., Zinchenko O., Serohina S., Tsyganyuk Y., Gryshko L., 2021) особистий внесок авторки полягає у розкритті значення свободи слова в адаптації комбатантів до мирного життя. У статті (Філіппов С.О., 2023) особистий внесок авторки полягає у розкритті специфіки комунікації з важкопораненими військовослужбовцями. У статті (Bilosevych I., Perelygina L., Nychta N., 2026) особистий внесок авторки полягає у визначенні чинників соціальної підтримки важкопоранених комбатантів в їх адаптації до мирного життя. У статті (Havrik R.O., 2021) особистий внесок авторки полягає у

визначенні значення міжвідомчої взаємодії як чинника соціальної підтримки та адаптації комбатантів до мирного життя. У статті (Філіппов С.О., 2022) особистий внесок авторки полягає у визначенні гуманітарних засад захисту прав військовополонених. У статті (Філіпчук Л.І., 2023) особистий внесок авторки полягає у розкритті специфіки соціального стресу у важкопоранених комбатантів. У статті (Кондратюк С.М., 2023) особистий внесок авторки полягає у визначенні ролі психологічної підтримки важкопоранених комбатантів в освітній сфері. У статті (Макогончук Н., 2026) особистий внесок авторки полягає у визначенні специфіки трансформації самооцінки важкопоранених комбатантів.

Апробація результатів дослідження. Основні теоретичні та практичні положення дисертаційної роботи було представлено на науково-практичних конференціях, круглих столах різного рівня, зокрема *міжнародних*: науково-практичній конференції «Спільні дії військових формувань і правоохоронних органів держави: проблеми та перспективи» (Одеса, 2019 р.), I Scientific and Theoretical Conference «Theoretical and practical scientific achievements: research and results of their implementation» (Pisa, Italian Republic, 2021), IV науково-практичній конференції, присвяченої пам'яті доктора юридичних наук, професора, академіка-засновника НАПрНУ, першого Голови Конституційного Суду України Леоніда Петровича Юзькова «Правові засади організації та здійснення публічної влади» (Хмельницький, 2021 р.), науково-практичній конференції, присвяченій 25-й річниці з дня прийняття Конституції України та 30-й річниці проголошення незалежності України «Забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків в Україні: сучасні досягнення та перспективи» (Дніпро, 2021 р.), 11th Scientific and Practical Conference «Perspectives of contemporary science: theory and practice» (Lviv, 2024), XXIII науково-практичній конференції «Інклюзивне освітнє середовище: проблеми, перспективи та кращі практики» (Київ, 2024 р.), I науково-практичній конференції «Сучасні підходи до реабілітації та реадаптації військовослужбовців, ветеранів та членів їх сімей» (Харків, 2024 р.), науково-практичній конференції «Сучасний стан та перспективи розвитку науки, освіти і технологій» (Кременчук, 2025 р.), 12th scientific and practical conference «Perspectives of Contemporary Science: Theory and Practice» (Lviv, 2025), IV науково-практичній конференції «Наука і освіта в глобальному та національному

вимірах: виклики, загрози, перспективи розвитку» (Полтава-Лубни, 2025 р.), XXV науково-практичній конференції «Інклюзивне освітнє середовище: проблеми, перспективи та кращі практики» (Київ, 2025 р.); *всеукраїнських:* науково-практичній конференції «Суспільство, наука, освіта: актуальні дослідження, теорія та практика» (Біла Церква, 2023 р.), науково-практичній конференції «Актуальні проблеми правоохоронної діяльності в умовах воєнного стану» (Хмельницький, 2023 р.), IV науково-практичній конференції «Навчання і виховання в інклюзивному освітньому просторі: теорія та практика» (Хмельницький, 2024 р.), науково-практичній конференції «Суспільство, наука, освіта: актуальні дослідження, теорія та практика» (Біла Церква, 2024 р.), науково-практичній конференції «Інклюзія в Україні в умовах війни: виклики та перспективи» (Хмельницький, 2025 р.), I науково-практичній конференції «Психологічне забезпечення професійної діяльності військовослужбовців: освіта, наука, практика» (Хмельницький, 2026 р.); регіональних: круглому столі «Особливості правових відносин в Україні під час воєнного стану» (Хмельницький, 2025 р.); *міжвідомчих:* науково-практичній конференції «Актуальні проблеми нормативно-правового визначення статусу військовополонених» (Київ, 2022 р.).

Зміст та результати дослідження висвітлено в 49 публікаціях авторки, з яких 1 одноосібна монографія, 29 статей у наукових фахових виданнях із психології (з них 5 статей – у наукометричній базі Scopus); 19 публікацій – у збірниках матеріалів науково-практичних конференцій та інших виданнях.

Спеціалізована вчена рада рекомендує використовувати результати дослідження при підготовці курсів із методології дослідження проблем соціально-психологічної адаптації важкопоранених комбатантів до мирного життя, при укладанні підручників, навчальних посібників з методології досліджень в галузі соціальної психології, психології соціальної роботи, методичних рекомендацій.

Спеціалізована вчена рада вважає, що дисертаційна робота Петреченко Світлани Анатоліївни «Соціально-психологічні основи адаптації важкопоранених комбатантів до мирного життя» є завершеною науковою працею, виконаною особисто дисертантом, що містить нові наукові положення і висновки, сукупність яких кваліфікується як вагомий внесок у розвиток соціальної психології, психології соціальної роботи.

Дисертація відповідає пп. 7, 8, 9 «Порядку присудження та позбавлення наукового ступеня доктора наук», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України № 1197 від 17.11.2021 р. (зі змінами), що дає підстави для присудження Петреченко Світлані Анатоліївні наукового ступеня доктора психологічних наук (доктора наук) зі спеціальності 19.00.05 «Соціальна психологія; психологія соціальної роботи».

На підставі результатів таємного голосування та прийнятого висновку докторська рада присуджує Петреченко Світлані Анатоліївні науковий ступінь доктора психологічних наук за науковою спеціальністю 19.00.05 «Соціальна психологія; психологія соціальної роботи».

Головуюча на засіданні
спеціалізованої вченої ради з
присудження наукового
ступеня доктора наук
Д 29.051.11 Юлія БОХОНКОВА

Вчений секретар
спеціалізованої вченої ради
з присудження наукового
ступеня доктора наук
Д 29.051.11 Галина ПОБОКІНА

«31» жовтня 2026 р.